

Musíme náš obor *maximálně zviditelnit*

Po několikaměsíčních přípravách byla loni na konci září založena Česká komora farmaceutických asistentů (ČKFA). Spředsedkyní této profesní organizace Bc. Alenou Šindelářovou jsme si povídaly o důvodech jejího založení a také o tom, jaké si v komoře vytyčili cíle.

TVÁŘÍ V TVÁŘ

Jaké byly hlavní důvody založení samostatné České komory farmaceutických asistentů?

Důvodů bylo několik. K prvním pokusům o založení profesní organizace pro tehdejší farmaceutické laboranty došlo již v roce 1992. Z toho je patrné, že již po listopadových změnách roku 1989 bylo třeba dát

o našem oboru vědět navenek. Tenkrát se kolegyňám ještě nepodařilo organizaci udržet při životě, protože starosti a hlavně změn bylo v lékárenství v 90. letech minulého století opravdu hodně. Později vzniklo v rámci České asociace sester (ČAS) několik sekcí, které sdružovaly nelékařské profese různých typů. Mimo jiné to byla i Sekce farmaceutických asistentů (SFA), která byla založena

před 20 lety. Všichni, kdo se oboru pod touto sekci věnovali, zaslouží poděkování, nicméně dvě desetiletí jsou dlouhá doba a my jsme došli takřkajíc na rozcestí. V posledních letech se více než jindy ukázalo, že je už nezbytné mít samostatnou organizaci, abychom potřeby našeho oboru nevyřizovali přes prostředníka. Ozývaly se také hlasy z členské základny SFA i od kolegyň a kolegů

z terénu, abychom měli jednotný a samostatný hlas, což samozřejmě nejde řešit jinak než právě vznikem samostatné profesní organizace. Dalším důvodem založení bylo zvýšení transparentnosti vůči státním orgánům. Zákonnodárci, ministerstvo zdravotnictví i školství, Státní ústav pro kontrolu léčiv i zástupci vyšších odborných škol, na kterých lze obor farmaceutický asistent

Samostatnost s sebou nese i odpovědnost

„Díky tomu, že jsme založili samostatnou profesní organizaci, máme konečně pocit, že můžeme vystupovat sami za sebe, napřímo prosazovat své zájmy a ne jako dřív prostřednictvím někoho dalšího. Samozřejmě to s sebou nese i velkou odpovědnost, protože už se nemůžeme vymlouvat na někoho dalšího, že něco nevyřídil tak, jak jsme chtěli či potřebovali.“

Alena Šindelářová

studovat, naši iniciativu uvítali. Nyní mají jednoho konkrétního partnera, s nímž mohou jednat. Ovšem hlavním impulsem k vzniku ČKFA bylo řešení nedostatku farmaceutických asistentů v lékárnách.

Členství v ČKFA není povinné, je založeno na dobrovolnosti. Jak to tedy nyní vypadá s její členskou základnou, roste či klesá?

Začnu trochu oklikou. V první řadě jsme rádi, že nyní máme pestřejší zastoupení v představenstvu komory, takže jsme schopni se více a konkrétněji věnovat problematice všech farmaceutických asistentů bez rozdílu místa jejich působení. To se Sekci farmaceutických asistentů při ČAS výrazněji nedařilo. Přesný počet členů ČKFA je nyní obtížné uvést, protože členem se člověk stává až ve chvíli, kdy zaplatí členský poplatek.

A na jeho úhradu je čas do konce února (rozhovor vznikl počátkem února – pozn. redakce), ale již nyní má ČKFA více než dvojnásobek řádných členů, než byl v uvedené sekci při ČAS. To myslím dokazuje, že založení vlastní komory byla dobrá volba. Pokud totiž není členská základna příliš početná, ztrácí se kontakt s terénem, který pak představitelé profesní organizace mohou jen těžko zastupovat. A taková organizace pak nemůže být partnerem pro jednání například při legislativních změnách. I to nás v minulosti potkávalo. Proto jsme rádi, že nám každý den včetně víkendů přicházejí nové přihlášky od kolegů a kolegů, kteří se členy komory chtějí stát. Pochopitelně nás také těší, že nám někteří společně s přihláškou pošlou osobní vzkaz. Například že jsou rádi, že konečně organizace farmaceutických asistentů byla založena.

Sama jste poukázala na nedostatek farmaceutických asistentů na trhu práce. Kolik jich u nás vlastně působí?

Odhadem jde o zhruba 7000 farmaceutických asistentů, přesný počet ale neznáme. Toto téma jsme mimo jiné probírali nedávno i s hlavní sestrou České republiky s tím, že bude nejlepší se spojit s Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR, který by nám díky tomu, že disponuje čím dál kvalitnějšími daty, mohl dát přesnější počet. Ten nás velmi zajímá, protože z přesného celkového počtu farmaceutických asistentů v ČR můžeme určit, jak velké množství jich skutečně chybí. A kde chybějí.

O nedostatku farmaceutických asistentů se mluví už delší dobu. Máte plán, jak tuto situaci řešit?

O zmíněném nedostatku se jednalo v poslanecké sněmovně již v roce 2018, ale návrhy řešení, které tam zazněly, nebyly přijaty. Takovou první vlašťovkou, která už reálně a konkrétně zviditelňuje naši profesi, je kampaň Studuj zdrávku, jež se rozjela loni na podzim, a tváří farmaceutických asistentů se v ní stala místopředsedkyně ČKFA Martina Šopíková. Jsme moc rádi, že se do kampaně podařilo ke zdravotním sestřím a záchranářům přiřadit i náš obor. Jde o příležitost, kdy můžeme veřejnost upozornit na naši profesi. Zařazení do jmenované kampaně je i potvrzením toho, že zástupci Ministerstva zdravotnictví ČR stejně jako například Unie zaměstnavatelských svazů o našem oboru vědí a jeho problémy berou vážně.

Dobře, probíhá kampaň Studuj zdrávku, ale máte coby komora nějaký další plán, jak mladé lidi ke studiu na farmaceutického asistenta přitáhnout? Slyšela jsem, že na některých vyšších odborných školách

museli uspořádat několik kol přijímacích zkoušek, aby získali alespoň 15 studentů a mohli vůbec nového ročník uveřejnit. Tohle se asi jednou kampaní nevyřeší.

Mnoho let počet lékáren a s tím poptávka po odborném personálu jen narůstaly. Nikdo se vážně a konkrétně nezabýval prognózami s tím spojenými a na budoucnost jsme se nepřípravili. Nemůžeme tedy čekat, že během několika měsíců se všechno v dobré obrátí. Stěžejní je dát navenek vědět, jak je naše profese důležitá. Že jsme například často první odborníci, s nimiž se nemocný člověk, řešící své obtíže, potká. A přitom paradoxně o farmaceutických asistentech ví laická veřejnost málo. Co je ale smutnější, že o nás v podstatě nic nebo velmi málo vědí kolegové z lékařských i nelékařských oborů. Naším úkolem je tedy motivovat kolegy, aby se coby farmaceutičtí asistenti co nejvíce prezentovali navenek. Propagovat naši profesi může každý z nás.

Jakým způsobem by to podle vás měli dělat?

Už před mnoha lety jsme s kolegy z lékární zašly do blízké městské knihovny a nabídly jsme tam cyklus přednášek se zdravotní tematikou. Na programu bylo vždy uvedeno, že přednášku připravil tým farmaceutických asistentek. Díky tomuto projektu jsme naši lékárně získaly nejen mnoho nových klientů, ale podařilo se nám zvýšit mezi širokou veřejností povědomí o našem oboru. Takových možností je spousta. A nemusí to být jen aktivity ve volném čase například v knihovnách nebo mateřských centrech. V mnoha lékárnách už nyní fungují různé projekty poradenství, které připravují právě farmaceutické asistentky a asistenti, to je dobrá cesta. Když budou lidé vědět, co práce farmaceutického asistenta obnáší, jak pracuje v rámci prevence i léčby a v dalších oblastech lékárenství a zdravotnictví, může se to projevit i ve zvýšeném zájmu mladých lidí o studium tohoto oboru. Dob-

inzerce

**PHARMA
PROFIT**
+ Kongres+12

Nenechte si ujít přednášku o tom, jak si stojí veřejné lékárny v České republice v kontextu světových a evropských trendů! Nejen o tom promluví **RNDr. Hynek Valerián.**

25. BŘEZNA 2020
AQUAPALACE HOTEL PRAGUE

Registrace a další informace:
www.kongrespp.cz

Více na str. 6-7

rou reklamou oboru je pobídka ke studiu, která běží v některých lékárnách na obrazovkách v rámci reklam. Máme připravený plán spolupráce s vyššími odbornými školami. Je třeba si ujasnit, s čím může ČKFA školám pomoci, jak se můžeme zapojit do procesu vzdělávání a motivace uchazečů i studentů. Připravujeme propagační letáčky pro studenty středních zdravotnických škol, abychom je informovali o možnosti pokračovat po maturitě ve studiu oboru farmaceutický asistent na vyšší odborné škole.

Jedna věc je, kolik studentů do prvního ročníku nastoupí, a druhá, kolik jich pak nakonec úspěšně nastoupí do praxe. Kolik je u nás škol, kde lze obor farmaceutický asistent vystudovat? A kolik absolventů z nich ročně vychází?

Vyšších odborných škol s uvedeným oborem je v republice v současnosti dostatek. Chceme ale o vývoji procesu vzdělávání farmaceutických asistentů vědět co nejvíce. Například jaká je nejlepší motivace ke studiu pro uchazeče, jaká pro samotné studenty oboru k dokončení studia, kolik absolventů a s jakou vizí nastupuje do praxe. A možná i jaké mají pocity po prvním roce práce v lékárně. Rádi bychom v tomto smyslu navázali spolupráci s Asociací vyšších odborných škol. Máte pravdu, že velký problém spočívá v rozdílech, kolik studentů studium zahájí, kolik ho nakonec úspěšně ukončí a kolik absolventů nastoupí do praxe. To se ale netýká jen našeho oboru. Stává se, že do 1. ročníku různých oborů nastoupí studentů dost, jenže současně nastoupí i na další školu, někdy dokonce na více škol. Studují pár měsíců a poté se rozhodují, co jim vlastně vyhovuje. A kde se jim líbí nejvíce, tam zůstanou. To znamená, že počet studentů, kteří na příslušný obor nastoupí v září na začátku školního roku, nemá velkou vypovídací hodnotu. Podle toho se opravdu nedá prohlásit, že o určitý obor je mezi mladými lidmi zájem, i když to tak na první pohled může působit.

Zůstaňme u kvalifikačního vzdělávání. Na loňské tiskové konferenci, kterou jste uspořádali při příležitosti založení ČKFA, jste mluvili o tom, že ve vzdělávání farmaceutických asistentů je třeba zohlednit například změny jejich kompetencí. Můžete říct, co by tedy bylo žádoucí, aby se v rámci studia a učebních plánů změnilo?

Učební plán by neměl vycházet z podmínek, které v oboru panovaly před 20 lety, ale měl by reflektovat změny, které se v poslední době na lékárenském trhu udály. Proto jsme navrhli úpravy, které se týkají jak samotných učebních plánů některých předmětů, tak jejich hodinových dotací. A dále například

i změnu volitelných předmětů v rámci obolutoria. Jako příklad mohu uvést obecnou chemii, která má v současnosti dotaci zhruba 100 hodin. Na ni pak navazuje ještě kupříkladu chemie léčiv a analytická chemie. Nikdo nepochybuje o důležitosti dvou posledně jmenovaných předmětů, ale tak vysoká dotace pro obecnou chemii, kterou všichni předtím studují na střední škole, pravděpodobně není nutná. Naproti tomu se v mnohem nižším počtu hodin věnovat předmětům přímo souvisejícím s lékárenstvím v pořádku není. Příkladem může být předmět zdravotnické prostředky, který má o desítky hodin nižší dotaci než zmíněná obecná chemie. Samotné předměty jsou v pořádku, ale pokud jde o jejich náplň a počet vyučovacích hodin, změny jsou potřeba. Pochopitelně je ale v tomto směru nezbytné diskutovat a najít to nejlepší – pro praxi, studenty i pro vyučující. A ideálně pak na kvalifikační vzdělávání navázat celoživotní.

Pokud jde o celoživotní vzdělávání, není to tak dávno, co měli farmaceutičtí asistenti povinnost sbírat v jeho rámci takzvané kredity. Tato povinnost byla před pár lety zrušena. Proč? Hodláte se k dřívější praxi sbírání kreditů vrátit?

Nejsem schopná říct, co bylo impulsem ke zrušení kreditů, protože to řešilo prezidium České asociace sester. Můžeme maximálně spekulovat podle toho, co se ozývalo z terénu. Že vzdělávání a získávání kreditů je zatěžující a finančně náročné. Nedokážu to objektivně posoudit, ale podle mého názoru pro farmaceutického asistenta nebylo tak obtížné jít jednou za rok na odbornou konferenci, kde získal čtyři kredity, a tím měl podmínky celoživotního vzdělávání pro desetiletý cyklus splněné a povinné kredity nasbírané. Mnoho akcí bylo i zdarma. Nebo si mohl zvolit e-learning. Jak říkám, každý to viděl a vidí jinak, mnoho informací z terénu z té doby nemáme. Pokud ano, negativní nebyly. Je také možné, že byl problém s evidencí kreditů, protože když se jejich systém zavedl, bylo to zpočátku dost překotné. Takže se pak období pro jejich získávání prodloužilo ze šesti na deset let, kdy důvodem tohoto prodloužení bylo mimo jiné vyloučit nápor žadatelů o prodloužení v době, kdy všichni budou cyklus celoživotního vzdělávání končit stejně a budou kredity potřebovat zaregistrovat. Každopádně zrušení kreditů neznamená konec celoživotního vzdělávání. Není pochyb o tom, že vzdělávat se je nezbytné. To farmaceutičtí asistenti podle mého názoru chápou, protože například na konferencích, které jsou určené pouze pro ně, je vždy plno. Navíc v samotných lékárnách probíhají různé vzdělávací semináře. Pro nejbližší období není cílem ČKFA zabývat se zaváděním systému získávání kreditů do celoživotního vzdělávání. Máme jiné priority k řešení, a navíc víme, že farmaceutičtí asistenti se vzdělávají. Tím ale

nechci říct, že by nebylo dobré, kdyby pro nelékařské obory existoval nějaký systém evidence absolvovaných školení, seminářů a konferencí. Pokud vede evidenci pouze zaměstnavatel, může to být zvlášť v soukromém sektoru možná trochu problematické.

V lednu jste měli schůzku s ministrem zdravotnictví, na které bylo hlavním tématem jednání odměňování farmaceutických asistentů. K jakým závěrům jste došli?

Na podzim loňského roku poslalo Ministerstvo zdravotnictví ČR návrh změn v odměňování všech nelékařských profesí ve státem řízených organizacích, tedy úpravu platových tříd. Všem těmto profesím byly platové třídy posunuty minimálně o jednu výše, pouze farmaceutickým asistentům nikoliv, jich se návrh netýkal. Ještě za Sekci farmaceutických asistentů jsme na to reagovali a prostřednictvím České asociace sester jsme podávali návrh na změnu platových tříd i pro náš obor. V listopadu jsme se na kongresu nemocničních lékárníků už coby zástupci nově založené komory s mini-

strem zdravotnictví domluvili, že se k tomuto tématu sejdeme co nejdříve v novém roce. V lednu jsme celou problematiku platových tříd konkrétně probrali včetně důvodů, proč náš obor nebyl ministerstvem zdravotnictví v návrhu zařazený a proč by tam naopak jistě měl být. Pan ministr na schůzce řekl, že naše vyjádření vezme v úvahu a že v tuto chvíli nevidí důvod, proč by se farmaceutických asistentů změna platových tříd neměla týkat. Právě na tomto příkladu je vidět, jak je profesní organizace důležitá. Za náš obor musí být někdo připravený včas reagovat, abychom se pokaždé nedivili, že jsme zůstali takřka mimo a že se na nás zapomnělo. O změnách platových tříd se bude jednat až do roku 2022, odkdy by mělo jejich nové rozčlenění začít platit. V tomto ohledu bychom si přáli podporu od nemocničních lékárníků, protože soukromého sektoru se problematika platových tříd netýká. Bavíme se zde o pouze přibližně deseti procentech farmaceutických asistentů, kteří jsou zaměstnáni ve státním sektoru a jichž by se tato změna mohla dotknout, ale i tak jde o velmi důležitou záležitost. I v nemocničních lékárnách

Za tárou i za katedrou

Vystudovala obor farmaceutický laborant na pražské Střední a vyšší zdravotnické škole a později pak ještě absolvovala Univerzitu J. A. Komenského, obor vzdělávání dospělých, andragogika. Jako farmaceutická asistentka pracovala v několika pražských lékárnách. Od roku 2001 působí v ústavní lékárně Institutu klinické a experimentální medicíny v Praze. Kromě práce farmaceutického asistenta se věnuje i pedagogické činnosti. Studenty oboru farmaceutický asistent vyučuje předmět zdravotnické prostředky. Je členkou akreditační komise Ministerstva zdravotnictví ČR a několik let vykonávala funkci předsedkyně Sekce farmaceutických asistentů při České asociaci sester. Od loňského září je předsedkyní nově založené České komory farmaceutických asistentů.

chybějí farmaceutičtí asistenti, a kdyby se ukázalo, že všichni z nelékařských profesí, kteří pracují ve státním sektoru, dostanou přidáno, jen farmaceutičtí asistenti nikoliv, nebyla by to pro náš obor zrovna pozitivní zpráva.

Jednání za sebou už máte hodně. Co plánujete na nejbližší měsíce?

Vedle běžné agendy chci rozhodně jmenovat dubnovou celostátní konferenci farmaceutických asistentů, kterou organizujeme a pro kterou připravujeme zajímavý program zahrnující například přednášku psychiatra Radkína Honzáka na téma placebo a prezentaci o legislativních novinkách v segmentu zdravotnických prostředků. Další příspěvky budou zaměřené například na využití homeopatik v samoléčbě, aktuality v individuální přípravě léčiv a informace o současné podobě lékárenství v Evropě. Bude to první konference ČKFA a moc se na všechny její účastníky těším.

Markéta Grulichová
marketa.grulichova@atoz.cz

inzerce

Náplasti **Cosmos®** chrání v každé situaci

HARTMANN

O krok dál
pro zdraví

NOVINKA

Prodyšné transparentní
náplasti, které drží
i ve vodě

www.hartmann.cz